

Az uniós források felhasználásnak korrupciós kockázatai

2015. november 9.

Kállay László
Budapesti Corvinus Egyetem

Mi a korrupció?

- A korrupció visszaélés a felhatalmazással, egyéni haszonszerzés céljából.
- Felhatalmazással rendelkeznek mindazok, akik az uniós források felhasználására érdemi hatással vannak.

Miért káros a korrupció?

- A korrupciós járadék forrásokat von el a valódi fejlesztésektől.
- Olyan mintát ad, és terjeszt, ami azt üzeni, hogy a siker nem a valódi teljesítményen múlik.
- A korrupció elleni küzdelem erőforrásokat köt le.

Milyen módszereket alkalmaztunk?

- Dokumentumelemzés: jogszabályok, jelentések, programok.
- Névtelen interjúk: a források felhasználásában közvetlenül részt vevők.
- Vezetői interjúk: felelős döntéshozókkal készített strukturált interjúk.

Forrásbőség és abszorpció nyomás

- A kormányzati kommunikációban és központi kérdés az uniós források maradéktalan felhasználása.
- Az irányító hatóságoktól ennek a célnak az elérést várja a kormány.
- A felhasználás hatékonysága alig számít.
- Még a korrump módon elköltött pénz is hozzájárul a cél eléréséhez.
- Súlyosbítja a helyzetet a programszintű forrásallokáció torz aránya.

Korrupciós technikák, módszerek

- Indokolatlanul kiválasztott fejlesztési célok.
- Egy preferált ajánlattevőre szabott közbeszerzési eljárás.
- A közbeszerzési eljárás „finomhangolása” a piac korlátozása céljából.
- A piacinál lényegesen magasabb árral elszámolt költségek (túlárazás).

A túlárazás hatásai

- A fejlesztés tárgyának piac beszerzési értéke: 100
- Támogatásintenzitás: 40%
- Túlárazás: 25%
- Támogatás a piaci árhoz viszonyítva: 50%
- A támogatás korrupciós járadékot finanszírozó hányada: 50%
- 67%-os túlárazás esetén már az egész támogatás korrupciós járadékot finanszíroz

A családi háromszög

Lehetőség – a rendszer működése elfogad egy bizonyos szintet

Racionalizálás – a szereplők megtalálják az indokait annak, hogy miért helyénvaló a korrupció

Pénzügyi motiváció – könnyen megszerezhető, szabadon felhasználható jövedelem

Ki lehet érdekelt a korrupció fenntartásában?

- Kormány: jobb forrásfelhasználási mutatók, nagyobb GDP, nem transzparens célok finanszírozási bázisa.
- Kedvezményezettek: nagyvonalú projektf finanszírozás, korrupciós járadék „visszaosztása”.
- Beszállítók, megvalósítók: korrupciós járadékból származó extraprofit.

Ki lehet ellenérdekelt a korrupció fenntartásában?

- Mindazok, akiket érint az elmaradt fejlesztések miatti lassabb növekedés, kevésbé javuló életkörülmények.

Mire számíthatunk a 2014-2020-as időszakban?

- A nagy összegű projektek megvalósításához kötődő korrupció kockázata továbbra is fennáll.
- A viszonylag alacsony támogatás-intenzitású, nagy számú túlárzott projekt útján megvalósuló korrupció kockázata kissé csökken de fennmarad.
- A felhasználás hatékonysága érdeemben nem javul.

Milyen változásokat javasolunk?

- A társadalmi kontroll erősítése.
- Közbeszerzések teljes és elemezhető nyilvánossága.
- A forrásbőség csökkentése a kritikus területeken, az abszorpciós nyomás csökkentése.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET

Kállay László
Budapesti Corvinus Egyetem